C/2024/6824

2024.11.29.

# A TANÁCS AJÁNLÁSA

**(2024. október 21.)**

**Magyarország gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról**

(C/2024/6824)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre [2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet [3], amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az Eszköz), 2021. február 19-én lépett hatályba. Az Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az Eszköz segít elérni a gazdasági és társadalmi helyreállítást, valamint végrehajtani a fenntartható reformokat és beruházásokat, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tételét szolgáló reformokat és beruházásokat. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének folytatódó végrehajtását.

(2) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet [4] (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segítene elérni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, növelve ugyanakkor a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. Magyarország új

[1] HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
[2] HL L 306, 2011.11.23., 25. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
[4] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

REPowerEU-fejezettel egészítette ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

(3) 2023. március 16-án a Bizottság kiadta „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című közleményt annak érdekében, hogy megalapozza a szakpolitikai döntéseket, és megteremtse a növekedés fokozásához szükséges keretfeltételeket. A közlemény kilenc egymást kölcsönösen megerősítő tényező tekintetében határozza meg a versenyképesség keretfeltételeit. Az említett tényezők közül a magántőkéhez való hozzáférés, a kutatás és innováció, az oktatás és a készségek, valamint a működő egységes piac emelkedik ki a reformok és a beruházások alapvető szakpolitikai prioritásaiként a jelenlegi termelékenységi kihívások kezelése, valamint az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességének fokozása céljából. 2024. február 14-én a Bizottság kiadta „Az egységes piac aktuális helyzete: az egységes piacról és a versenyképességről szóló, 2024. évi éves jelentés” című közleményt. Az említett közlemény részletesen ismerteti az európai egységes piac versenyképességi erősségeit és kihívásait, a beazonosított kilenc versenyképességi tényező szerint követve az éves fejleményeket.

(4) 2023. november 21-én a Bizottság elfogadta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentést, megadva a gazdaságpolitikai koordináció 2024. évi európai szemeszterének startját. 2024. március 22-én az Európai Tanács jóváhagyta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziója köré összpontosulnak. 2023. november 21-én a Bizottság – az 1176/2011/EU rendelet alapján – elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentést is, amelyben Magyarországot azon tagállamok egyikeként azonosította, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll ennek kockázata, és amelyek tekintetében részletes felülvizsgálatra volna szükség. A Bizottság az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott és a 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2024. április 12-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([5]) (a továbbiakban: az euroövezetről szóló, 2024. évi ajánlás) és 2024. március 11-én az együttes foglalkoztatási jelentést.

(5) 2024. április 30-án hatályba lépett az Unió új gazdasági kormányzási kerete. A keret magában foglalja a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló, új (EU) 2024/1263 rendeletet, a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló, módosított 1467/97/EK tanácsi rendeletet ([6]) és a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelvet ([7]) is. Az új gazdasági kormányzási keret célkitűzései: reformok és beruházások végrehajtásával előmozdítani a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzni a túlzott költségvetési hiányt. Az új gazdasági kormányzási keret előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást is, és fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, hatékonyabb és következetesebb végrehajtással kombinálva mindezt. Minden egyes tagállamnak nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet kell benyújtania a Tanácsnak és a Bizottságnak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terv a tagállam költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza, a nemzeti törvényhozási ciklus rendes hosszától függően, 4 vagy 5 éves tervezési időhorizontra vonatkozóan. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervekben foglalt nettó kiadási ([8]) pályának meg kell felelnie az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek, többek között azon követelményeknek, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható. Az említett nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek elkészítésének támogatása céljából a Bizottság 2024. június 21-én iránymutatást tett közzé a tagállamok által a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveikben és az elért eredményekről szóló éves jelentéseikben nyújtandó információkra vonatkozóan. Az (EU) 2024/1263 rendelet 5. és 36. cikkének megfelelően a Bizottság – adott esetben – referenciapályát és technikai információkat továbbított a tagállamok számára. A tagállamoknak 2024. szeptember 20-ig kell benyújtaniuk nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveiket, kivéve, ha a tagállam és a Bizottság megállapodik a határidő észszerű időtartammal történő meghosszabbításáról. A tagállamok – a nemzeti jogi keretükkel összhangban – megvitathatják

([5]) A Tanács ajánlása (2024. április 12.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2024/2807, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) A Tanács 2011/85/EU irányelve (2011. november 8.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (HL L 306., 2011.11.23., 41. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

a középtávúterv-tervezetüket a nemzeti parlamentjükkel, felkérhetik a független költségvetési intézményeket véleménynyilvánításra, valamint konzultációt folytathatnak a szociális partnerekkel és más nemzeti érdekelt felekkel.

(6) 2024-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az Eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. A 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások ugyanolyan relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(7) 2021. május 11-én Magyarország – az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban – benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottsághoz. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. 2022. december 15-én a Tanács elfogadta a Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([9]), amelyet az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése alapján 2023. december 8-án módosítottak a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából ([10]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Magyarország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat.

(8) 2024. április 30-án Magyarország – az 1466/97/EK tanácsi rendelet ([11]) 8. cikkének (1) bekezdésével összhangban – benyújtotta a 2024. évi nemzeti reformprogramját és a 2024. évi konvergenciaprogramját. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2024. évi nemzeti reformprogram Magyarországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról szóló, félévenkénti jelentését is tükrözi.

(9) 2024. június 19-én a Bizottság közzétette a Magyarországra vonatkozó, 2024. évi országjelentést. Ebben értékelte a Tanács által 2019 és 2023 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Magyarország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Magyarország általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokat illetően, valamint újonnan felmerült és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés szintén értékelte a Magyarország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása és a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(10) A Bizottság – az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján – Magyarország vonatkozásában részletes felülvizsgálatot végzett. A Bizottság szolgálatai által az említett rendelet alkalmazásával összefüggésben Magyarország makrogazdasági sebezhetőségeire vonatkozóan végzett értékelés főbb megállapításait 2024 áprilisában tették közzé. 2024. június 19-én a Bizottság megállapította, hogy Magyarországon makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Így különösen, Magyarország az árnyomáshoz, valamint a külső és a kormányzati finanszírozási igényekhez kapcsolódó sebezhetőségekkel néz szembe, amelyek továbbra is relevánsak, bár a javuló külső környezet egyes rövid távú kockázatokat enyhített. A jelentős folyófizetésimérleg-hiány 2023-ban csökkent, mivel a belföldi kereslet a magyarországi recesszió közepette zsugorodott, valamint az alacsonyabb energiaárak eredményeként. A szigorúbb monetáris politikával együtt az említett tényezők segítettek csökkenteni a nagyon magas inflációs rátát. Mindazonáltal a maginfláció továbbra is a legmagasabbak között van az Unióban, és folytatódott a fajlagos munkaerőköltségek erőteljes növekedése, nyomást gyakorolva a versenyképességre. A folyó fizetési mérleg egyenlege 2024-ben várhatóan kismértékű hiányba fordul, mivel a belső kereslet fellendül, míg a gazdaság és annak külső finanszírozása továbbra is kitett az energiaárak és a kockázati felárak alakulásának. 2023-ban a magasabb kamatlábak következtében lassult a lakásárak emelkedése és enyhült a lakások túlértékeltsége. A korábbi évek expanzív szakpolitikái és 2023-ban a vártnál gyengébb növekedés miatt a számottevő államháztartási hiány továbbra is fennáll. Az előrejelzés szerint a hiány némileg csökken, de jelentős marad, valamint továbbra is hozzájárul az inflációhoz, és növeli a külső hitelfelvételi igényeket. A GDP-arányos államadósság és a kamatteher várhatóan magas marad. A szakpolitikákat – különösen a költségvetési és strukturális politikákat – illetően minden területen korlátozott volt az előrehaladás, hozzájárulva az azonosított sebezhetőségek fennmaradásához. A költségvetési kiigazítás hozzájárulna a maginfláció csökkentéséhez és a külső pozíció megerősítéséhez, valamint az államadósság növekedésének megfékezéséhez; a túlzotthiány-eljárás elindításának kell alátámasztania egy ilyen kiigazítást. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv időben történő és hatékony végrehajtása várhatóan segít

([9]) ST 15447/22 INIT és ST 15447/22 ADD 1.

([10]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. december 8.) a Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2022. december 15-i végrehajtási határozat módosításáról (ST 15964/1/23 REV 1 és ST 15964/23 ADD 1).

([11]) A Tanács 1466/97/EK rendelete (1997. július 7.) a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról (HL L 209., 1997.8.2., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

csökkenteni a sebezhetőségeket, amit megerősítene a torzító hatású piaci beavatkozások fokozatos megszüntetése és a költségvetési konszolidációt támogató reformok.

(11) Az Eurostat által hitelesített adatok szerint Magyarország GDP-arányos államháztartási hiánya a 2022. évi 6,2 %-ról 2023-ban 6,7 %-ra nőtt, míg a GDP-arányos államadósság a 2022. év végi 74,1 %-ról 2023 végén 73,5 %-ra csökkent. A „2024. évi költségvetés-politikai iránymutatás" című, 2023. március 8-i bizottsági közleményben foglalt bejelentésnek megfelelően a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – a meglévő jogi rendelkezésekkel összhangban megteszi az első lépést a hiányalapú túlzotthiány-eljárás megindítása céljából. 2024. június 19-én a Bizottság a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést adott ki. Az említett jelentés értékelte Magyarország költségvetési helyzetét, mivel az államháztartási hiány 2023-ban meghaladta a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy – az említett értékelés fényében és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak a Szerződés 126. cikkének (4) bekezdése alapján kifejezett véleménye mérlegelését követően – a Bizottság 2024 júliusában Magyarországra vonatkozóan a túlzotthiány-eljárás megindítását szándékozik javasolni, arra téve javaslatot, hogy a Tanács – a Szerződés 126. cikke (6) bekezdése alapján – fogadjon el határozatot a túlzotthiány-helyzet magyarországi fennállásának megállapításáról.

(12) 2022. július 12-én a Tanács azt ajánlotta ([12]), hogy Magyarország hozzon intézkedést annak biztosítására 2023-ban, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen egy összességében semleges költségvetéspolitikai irányvonallal, figyelembe véve az energiaár-emelkedéseknek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Ugyanakkor a Tanács azt ajánlotta, hogy Magyarország álljon készen a folyó kiadásoknak a változó helyzethez történő kiigazítására. A Tanács azt is ajánlotta, hogy Magyarország bővítse a zöld és a digitális átállásra, valamint a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az Eszköz és más uniós források felhasználásával. A Bizottság becslései szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal ([13]) restriktív volt – a GDP 4,7 %-ának felelt meg – magas inflációs környezetben. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése a GDP 1,7 %-ának megfelelő restriktív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése összhangban volt a 2022. július 12-i tanácsi ajánlással. Fontos azonban megjegyezni, hogy ezt elsősorban a 2023-hoz képest rendkívül magas 2022. évi nettó kiadások – ideértve a nem célzott kiadásokat is számos területen – okozták, amelyek hozzájárultak a makrogazdasági egyensúlyhiányhoz, és amelyeket elsősorban az energia-, a pénzügyi és a kiskereskedelmi ágazatban működő vállalatokra kivetett extraprofit- és ágazati adókból finanszíroztak. A nemzeti finanszírozású beruházások 2023-ban a GDP 4,6 %-át tették ki, ami 2022-höz képest 0,2 százalékpontos növekedést jelent. Magyarország finanszírozott a zöld és a digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra – így például az energiahatékonyság javítására, valamint az egészségügy és az oktatás digitalizációjára – irányuló közberuházásokat. Magyarország még nem nyújtott be kifizetési kérelmet az Eszköz keretében.

(13) A 2024. évi konvergenciaprogramban a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2024-ben 2,5 %-os és 2025-ben 4,1 %-os reál-GDP-növekedést prognosztizál, ugyanakkor a harmonizált fogyasztói árindexszel (HICP) mért inflációt 2024-ben 4,2 %-ra és 2025-ben 3,6 %-ra prognosztizálja. A GDP-arányos államháztartási hiány 2024-ben várhatóan 4,5 %-ra csökken, és 2025-ben a GDP 3,7 %-ának megfelelő szinten marad, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére várhatóan 73,2 %-ra és 2025 végére 72,1 %-ra csökken. 2025 után – az előrejelzések szerint – az államháztartási hiány fokozatosan csökken: 2026-ban a GDP 2,9 %-ára, 2027-ben 2,4 %-ára és 2028-ban 1,9 %-ára. Ezért az államháztartási egyenleg – a tervek szerint – 2026-ban a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott hiány-referenciaérték alá kerül. Viszont 2025 után – az előrejelzések szerint – a GDP-arányos államadósság 2026-ra fokozatosan a GDP 68,8 %-ára, 2027-ben 66,0 %-ára, és 2028-ban 62,8 %-ára csökken.

(14) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2024-ben 2,4 %-kal és 2025-ben 3,5 %-kal nő, és a HICP-infláció 2024-ben 4,1 %-on és 2025-ben 3,7 %-on áll.

([12]) A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Magyarország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Magyarország 2022. évi konvergenciaprogramját (HL C 334., 2022.9.1., 136. o.).

([13]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető (és az elsődleges kiadások nem tartalmazzák a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket sem), de az elsődleges kiadások tartalmazzák az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

(15) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2024-re a GDP 5,4 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére 74,3 %-ra nő. A hiány 2024. évi csökkenése elsősorban az adóbevételek szintjének fokozatos javulását, a lakossági energiaár-plafon által okozott veszteségek kompenzálása céljából a közműszolgáltatóknak nyújtott támogatások alacsonyabb szintjét és a közberuházások csökkenését tükrözi. A GDP-arányos államadósság növekedését a magas államháztartási hiány, az alacsonyabb nominális GDP-növekedés és további adósságnövelő tranzakciók – így például a Budapest Airport államháztartási szektorba sorolt szervezetek általi várható felvásárlása –, valamint a REPowerEU-hitelek révén támogatott pénzügyi eszközök végrehajtása okozza. A Bizottság becslései alapján a költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2024-ben a GDP 1,0 %-ával szűkül.

(16) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal (grants) finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben várhatóan a GDP 0,8 %-a, szemben a 2023. évi 0,3 %-kal. Az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat fognak lehetővé tenni anélkül, hogy közvetlen hatás gyakorolnának Magyarország államháztartási egyenlegére vagy államadósságára. A GDP 0,4 %-át kitevő kiadásokat 2024-ben várhatóan az Eszközből származó kölcsönök fedezik, szemben a GDP 0,0 %-ával 2023-ban.

(17) A Tanács 2023. július 14-én azt ajánlotta ([14]), hogy Magyarország folytasson prudens költségvetés-politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások ([15]) nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 4,4 %-ra korlátozza. A 2023. évi költségvetésük végrehajtása és a 2024. évi költségvetésük elkészítése során a tagállamoknak figyelembe kellett venniük azt, hogy a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – javasolni fogja a Tanácsnak a hiányalapú túlzotthiány-eljárások megindítását. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Magyarország nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadásai 2024-ben várhatóan 3,6 %-kal emelkednek, amely az ajánlott maximális növekedési ráta alatt van. Azonban 2023-ban a nettó kiadások magasabbak voltak az ajánlás idején vártnál (a GDP 1,8 %-ával). Ha a 2023. évi nettó kiadások azonosak lettek volna az ajánlás idején várttal, a 2024. évi nettó kiadások így keletkező növekedési rátája a GDP 1,5 %-ával haladta volna meg az ajánlott növekedési rátát. Ezért a Bizottság szerint – a 2023-ban a vártnál magasabb nettó kiadásokból eredő bázishatás figyelembevétele mellett – fennáll annak a kockázata, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások nem fognak teljes mértékben megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak.

(18) Ezen kívül a Tanács azt ajánlotta, hogy Magyarország 2023–2024-ben a lehető leghamarabb vezesse ki a hatályban lévő veszélyhelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és az így keletkező megtakarításokat fordítsa az államháztartási hiány csökkentésére. A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy ha az újbóli energiaár-emelkedések új vagy folytatódó támogatási intézkedéseket tesznek szükségessé, Magyarországnak biztosítania kell, hogy az ilyen támogatási intézkedések a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, fiskálisan finanszírozhatóak legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint az energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési költsége ([16]) a becslések szerint 2023-ban a GDP 1,6 %-át, valamint az előrejelzések szerint 2024-ben a 0,9 %-át és 2025-ben a 0,4 %-át teszi ki. Így különösen a feltételezések szerint 2024-ben és 2025-ben hatályban maradnak a közműszolgáltatóknak a lakossági energiaár-plafon által okozott veszteségekért kompenzációként nyújtott támogatások. Ha a kapcsolódó megtakarításokat a tanácsi ajánlásnak megfelelően az államháztartási hiány csökkentésére használnák fel, az említett előrejelzések 2024-ben a GDP 0,6 %-ának megfelelő költségvetési kiigazítást jelentenének, miközben a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások az említett évben a GDP 1,9 %-ának megfelelő restriktív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra. A Bizottság szerint nem prognosztizálható a veszélyhelyzeti energiatámogatási intézkedések kivezetése amint lehetséges 2023-ban és 2024-ben. Fennáll annak a kockázata, hogy ez nem fog megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak. Azonban a kapcsolódó megtakarításokat az előrejelzés szerint teljes mértékben a költségvetési hiány csökkentésére használják fel. Ez összhangban van a tanácsi ajánlással. A kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuló veszélyhelyzeti energiatámogatási intézkedések költségvetési költsége a becslések szerint 2024-ben a GDP 0,0 %-át (2023-ban a 0,1 %-át) teszi ki; a GDP 0,0 %-át (2023-ban a 0,1 %-át) kitevő rész őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést.

(19) Emellett a Tanács azt is ajánlotta, hogy Magyarország tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása érdekében. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású közberuházások a 2023. évi GDP-arányos 4,6 %-hoz képest 2024-ben a GDP 4,0 %-ára csökkennek. Ez nagyrészt a hatóságok által – a prognosztizált magas hiányra tekintettel – bejelentett, a nemzeti finanszírozású beruházási projekteket érintő csökkentéseknek és halasztásoknak tudható be. Fennáll annak a kockázata, hogy ez nem fog megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak. Viszont az uniós forrásokból – ideértve az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat is – finanszírozott közkiadások a 2023. évi GDP-arányos 0,8 %-hoz képest 2024-ben várhatóan a GDP 1,7 %-ára nőnek. E növekedés a 2020–2027-es

([14]) A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Magyarország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Magyarország 2023. évi konvergenciaprogramját (HL C 312., 2023.9.1., 155. o.).

([15]) E hatás, amely a nominális GDP arányaként fejezhető ki, az elsődleges államháztartási kiadások változásának és a középtávú (tízéves) átlagos potenciális nominális GDP-növekedésnek az összevetéséből adódik, ahol az elsődleges államháztartási kiadások nem tartalmazzák i. a diszkrecionális bevételi intézkedések járulékos költségvetési hatását, ii. az egyszeri kiadásokat, iii. a ciklikus munkanélküliségi kiadásokat, valamint iv. a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott kiadásokat.

([16]) A számadat az említett intézkedések éves költségvetési költségének szintjét mutatja, beleértve a bevételeket és kiadásokat, és adott esetben az energiaszolgáltatók váratlan nyereségére kivetett adókból származó bevételek nélkül.

programozási időszakból származó uniós kohéziós politikai finanszírozás felhasználása terén prognosztizált bővülésnek és az Eszköz által támogatott beruházásokra fordított magasabb kiadásoknak tudható be.

(20) Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján, és változatlan szakpolitikát feltételezve, a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2025-ben a GDP 4,5 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál. A hiány 2025. évi csökkenése főként a következőket tükrözi: az erősebb növekedéssel alátámasztott magasabb hozzáadottértékadó- és személyijövedelemadó-bevételek, a közüzemi szolgáltatók számára a lakossági energiaár-plafon miatt elszenvedett veszteségek kompenzációjaként nyújtott támogatások további csökkentése, valamint az inflációkövető lakossági állampapírok csökkenő kamatából eredő alacsonyabb kamatkiadások. Ugyanakkor várhatóan adósságnövelő hatással jár a 2022-től kivetett ideiglenes extraprofitadók és ágazati adók tervezett fokozatos kivezetése a hatályvesztési rendelkezéseikkel összhangban. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan kismértékben 73,8 %-ra csökken. A prudens költségvetés-politikának hozzá kell járulnia a maginfláció csökkenéséhez, amely jóval meghaladja az uniós átlagot, és tartóssá válása esetén a versenyképesség romlásához vezethet, valamint hozzá kell járulnia a külső pozíció megerősítéséhez is.

(21) A költségvetési tervezés és végrehajtás hiányosságai felerősítették a költségvetés-politika expanzív jellegét, és hozzájárultak a jelenlegi makrogazdasági kihívásokhoz. A 2016 és 2023 közötti időszakban rendkívül hamar fogadták el az éves költségvetéseket, ami csökkentette a makrogazdasági és költségvetési előrejelzések megbízhatóságát. A különféle költségvetési rugalmassági szabályok és a jelentős költségvetési tartalékok lehetővé tették a diszkrecionális kiadások növelését. Gyakran a költségvetési év végén hoztak meg – vagy az év során kormányrendeletek útján fogadtak el – eseti jellegű kiadási döntéseket, megfelelő parlamenti felügyelet és nyilvános konzultáció nélkül, csökkentve ezáltal a költségvetés átláthatóságát. A nemzeti költségvetési keret nem vezetett prudensebb költségvetési irányvonalhoz a nemzeti költségvetési szabályok kialakításának hiányosságai – különösen a prociklikus elemeket tartalmazó adósságszabály – és a középtávú költségvetési tervezés gyenge érvényesítése miatt, amit tovább erodáltak a „veszélyhelyzeti” jogrendszer különleges rendelkezései. A költségvetési célértékek gyakori és jelentős módosítása következtében a költségvetés nem jelent stabil alapot a piaci szereplők számára, és megkérdőjelezi a középtávú költségvetési tervek hitelességét. Az, hogy a középtávú költségvetési tervezés a felülvizsgált uniós költségvetési szabályokban meghatározott többéves kiadási felső határokon alapul, segíthet kezelni a költségvetés-politika expanzív jellegét. A nemzeti Költségvetési Tanács – korlátozott megbízatása és erőforrásai miatt – továbbra sem képes hatékonyan irányítani a költségvetési kérdésekről folytatott nyilvános vitákat.

(22) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Az említett reformok és beruházások várhatóan segítenek kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. E szoros időkereten belül Magyarország hosszú távú versenyképességének a zöld és a digitális átállás révén történő fokozásához kulcsfontosságú gyorsan haladni a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv eredményes végrehajtásával, biztosítva ugyanakkor a társadalmi méltányosságot. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítéséhez kulcsfontosságú, hogy Magyarország jelentősen felgyorsítsa a reformok és beruházások megvalósítását, mindenekelőtt az Unió pénzügyi érdekei védelmének biztosításához szükséges intézkedések haladéktalan végrehajtásával. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(23) A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálatának részeként Magyarországnak – az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([17]) 18. cikkével összhangban – 2025 márciusáig felül kell vizsgálnia az egyes – az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plussz (ESZA+), a Kohéziós Alap és az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) által támogatott – programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat, valamint a nemzeti energia- és klímatervét. Az említett felülvizsgálat képezi az alapját az egyes programokhoz nyújtott uniós finanszírozás végleges allokációjának. Magyarország eredményeket ért el a kohéziós politikai programok és a szociális jogok európai pillérének végrehajtása terén, de továbbra is maradnak kihívások, és változatlanul jelentős társadalmi és regionális különbségek állnak fenn az ország legkevésbé fejlett és legfejlettebb térségei, valamint a városi és nem városi területek között. Elengedhetetlen a kohéziós politika végrehajtásának felgyorsítása és a szubnacionális szintű közigazgatási kapacitás megerősítése. A programok keretében elfogadott prioritások továbbra is relevánsak. Különösen fontos gyorsan végrehajtani a digitális és a zöld átállásra irányuló beruházásokat, beleértve az alapvető digitális készségek fejlesztését, a vállalkozások digitális átalakítását, valamint az intelligens városi megoldások, a természetalapú és

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

a nettó zéró technológiák és a vízgazdálkodás, valamint az igazságos átállásra vonatkozó területi tervek megvalósítását. Magyarországnak folytatnia kell az integrált területfejlesztéssel kapcsolatos munkát a funkcionális térségekben és a legkevésbé fejlett körzetekben is. Ugyanígy továbbra is prioritást jelentenek a következők: a társadalmi befogadásra és a szegénység csökkentésére irányuló beruházások végrehajtása, a gyermekekre és a leginkább rászoruló térségekre fókuszálva, valamint az alapkészségek átfogó megerősítése és a színvonalas többségi oktatáshoz és az egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférés javítása. E tekintetben továbbra is kulcsfontosságúak a következők: az oktatási rendszer strukturális reformjai, többek között a színvonalas kisgyermekkori neveléshez és gondozáshoz való hozzáférés javításával, valamint a kiszolgáltatott csoportokkal kapcsolatos munkaerőpiaci kihívások kezelésére, továbbá a szociális partnerek kapacitásának bővítésére irányuló célzott intézkedések. Szükséges a feljogosító feltételekkel és az általános kondicionalitási rendszerrel kapcsolatos, függőben lévő problémák megoldása ahhoz, hogy Magyarország teljes mértékben igénybe vehesse a kohéziós politikai alapokat.

(24) A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálatával összefüggésben továbbra is figyelmet érdemlő területek a következők: az energiaszegénység és az átöröklődő szegénység integrált beavatkozások révén történő kezelésének szükségessége, a legkevésbé fejlett körzetekre és településekre fókuszálva, valamint az intelligens szakosodási stratégia megerősített irányításának és differenciálásának szükségessége. Magyarország kihasználhatná az (EU) 2024/795 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([18]) létrehozott Stratégiai Technológiák Európai Platformját, hogy ösztönözze a mély- és digitális technológiákra (például a dolgok internete [Internet of Things], big data és mesterséges intelligencia), a tiszta és erőforrás-hatékony technológiákra (például megújuló energia és geotermikus energia) és a biotechnológiára (gyógyszerek és egészségügyi termékek) irányuló beruházásokat, beruházva ugyanakkor az említett ágazatok munkaerő-keresletének kielégítése érdekében a készségekbe és képesítésekbe is.

(25) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és egyéb uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl, Magyarország számos további kihívással szembesül az üzleti környezettel, a készségszintek és a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációjával, a szociális segítségnyújtással és a szociális párbeszéddel, valamint az orosz fosszilis tüzelőanyagokra való támaszkodással kapcsolatban.

(26) Az üzleti környezet tovább romlott, elsősorban a gazdaságra irányuló fokozott állami beavatkozások és a szabályozási keret gyakori eseti változásai miatt. Magyarország rosszul teljesít a versenyképességet és a szabályozás minőségét mérő mutatók terén. 2024-ben nőtt az adónemek már eleve magas száma. Az elmúlt években a bizonyos ágazatokra és vállalkozásokra kivetett, ágazatspecifikus adók száma nőtt. Az említett adók jellemzően olyan ágazatokat érintenek, ahol magas a külföldi tulajdon aránya (például: kiskereskedelem, cement, építőanyag- és kerámiaanyag), ami aránytalan terhet ró az érintett vállalkozásokra, és befolyásolja az egységes piacot. A vállalkozások kifogásolják a hatóságok által végzett adminisztratív ellenőrzések vagy az engedélyezés során tapasztalt egyenlőtlen bánásmódot és önkényességet. Az általános benyomás az, hogy a különböző állami beavatkozásokat arra használják fel, hogy a külföldi tulajdonosokat a vállalkozásaik értékesítésére kényszerítsék, elősegítve állami vagy kormányközeli nemzeti bajnokok létrehozását. Egyre gyakoribb, hogy a kormány bizonyos beruházási projekteket „nemzetgazdasági szempontból stratégiai jelentőségűnek” nyilvánít az adminisztratív folyamat felgyorsítása és megkönnyítése érdekében. A kormány által alkalmazott kritériumok nem átláthatóak és bírói úton nem megtámadhatóak. A kormány továbbra is él azon hatáskörével, hogy bizonyos tranzakciókat az összefonódás-ellenőrzés alól mentesít. Az említett mentességekre vonatkozó kritériumok nem átláthatóak, és nem létezik hivatalos eljárás azok vitatására. A kormány továbbra is széles körben él a sürgősségi rendeletek kiadására vonatkozó megbízásával a „veszélyhelyzeti” jogrendszer keretében. Úgy tűnik, hogy az említett rendeletek közül sok nem is vonatkozik a hivatkozott veszélyhelyzetre, ami gyengíti a jogbiztonságot, és megzavarja a szokásos üzleti tevékenységet.

(27) Egyes releváns kezdeményezések és a magas általános foglalkoztatási ráta ellenére egyes hátrányos helyzetű csoportok, így például az alacsony iskolai végzettségűek, a romák és a fogyatékossággal élők még mindig akadályokba ütköznek a továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés és a munkaerőpiacra való belépés terén. Ugyanezen hátrányos helyzetű csoportok általában gyengén teljesítenek az alapkészségek terén az iskolában, korai iskolaelhagyóvá, munkanélkülivé vagy inaktívvá válnak, és ritkán jutnak be a felsőoktatásba. Az egyenlőtlenségek gyökere az oktatási rendszer felépítésében rejlik, amelyre jellemző, hogy a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű tanulók egyes iskolákban koncentrálódnak. 2014 és 2022 között jelentős összegeket különítettek el az uniós kohéziós politikai alapokból a korai iskolaelhagyás megelőzésére és aktív munkaerőpiaci intézkedések végrehajtására. Míg az alacsony képzettségűek és a romák foglalkoztatási rátája jelentősen nőtt az említett időszakban, továbbra is sokkal alacsonyabb, mint az általános foglalkoztatási ráta. A fogyatékossággal élők foglalkoztatási különbsége jóval meghaladja az uniós átlagot. Számos ágazatra jellemző a szakemberhiány, ami megnehezíti, hogy Magyarország gazdasága elmozduljon a magas hozzáadott értéket képviselő növekedési modell felé. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az egyik legalacsonyabb az Unióban, ami kihívásokat jelent a magasan képzett munkaerő iránti növekvő kereslet kielégítése terén. A munkanélküli ellátások rövid időtartama

([18]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/795 rendelete (2024. február 29.) a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) létrehozásáról és a 2003/87/EK irányelv, valamint az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056, az (EU) 2021/1057, az 1303/2013/EU, a 223/2014/EU, az (EU) 2021/1060, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról (HL L 2024/795., 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

megnehezíti az érintettek számára, hogy átképzésben és továbbképzésben vegyenek részt és a készségeiknek megfelelőbb munkahelyet találjanak, ami javíthatná a termelékenységet és a versenyképességet. Míg az elmúlt években jelentősen nőtt a külföldi munkavállalók száma, ez nem feltétlenül felel meg teljes mértékben a szakemberhiánnyal és a munkaerőhiánnyal szembesülő ágazatok igényeinek.

(28) Az elmúlt évtizedben – a foglalkoztatási ráta növekedésével összhangban – jelentősen javultak a szegénységi mutatók. Azonban a súlyos anyagi és szociális nélkülözési ráta még mindig az egyik legmagasabb az Unióban, és a gyermekek, a romák körében, illetve a távoli területeken romlott. Az elmúlt években csökkent a szociális transzferek szegénységet csökkentő hatása, bár még mindig összevethető más tagállamokkal. A magas inflációval jellemzett gazdasági környezet ellenére egyes szociális ellátások – így például a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, a családtámogatások és a családi adókedvezmények – nominálisan változatlanok maradtak. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás és a munkanélküli ellátás megfelelősége az egyik legalacsonyabb az Unióban. Az alacsony keresetűek teljes adóterhe magas, és az adórendszer jelentős mértékben támaszkodik a hozzáadottérték-adóra; ez a nem progresszív, egykulcsos személyi jövedelemadóval összefüggésben aránytalanul nagy hatást gyakorol az alacsony jövedelmű csoportokra. Nőtt azon háztartások aránya is, amelyek jövedelmük több mint 40 %-át lakhatási költségekre fordítják, ami az inflációra, a megnövekedett energia- és lakásárakra, valamint a célzott támogatási intézkedések hiányára vezethető vissza. Az említett kihívások kezelése hozzájárulna a társadalmi felzárkózás támogatásához is, összhangban a Bizottság által a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret jellemzői alapján végzett második elemzéssel, amelyre 2024-ben került sor első alkalommal. Az (EU) 2024/1263 rendelet 3. cikke (3) bekezdésének b) pontjával összhangban az európai szemeszternek magában kell foglalnia a foglalkoztatási iránymutatások végrehajtásának a Bizottság általi felügyeletét, többek között a társadalmi konvergenciával kapcsolatos kockázatok azonosítását célzó kereten keresztül.

(29) Némi javulás ellenére, a szociális párbeszéd továbbra is gyenge és széttagolt. A kormány, a szakszervezetek és a munkáltatói szövetségek részvételével a magánszektorban működő háromoldalú fórum csak korlátozott mértékben tudja befolyásolni vagy megváltoztatni a kormány terveit. A szociális párbeszéd korlátozott volta – különösen a közszférában – hátrányos helyzetbe hozza a munkavállalókat többek között a bértárgyalások során. Azáltal, hogy a közalkalmazottak egyes csoportjainak megváltozott a foglalkoztatási jogviszonya, gyengült a kollektív érdekeik védelmére irányuló képességük. Bizonyos esetekben ez ahhoz vezetett, hogy a kollektív szerződések érvényüket vesztették, és újratárgyalásukra van szükség. Egyes intézkedések – így például a tanárok sztrájkhoz való jogának korlátozása vagy az egészségügyi ágazatbeli kollektív tárgyalás megszüntetése – fokozatosan erodálták a munkavállalók jogait. A közszektorbeli szakszervezeti tagsági díjak beszedésére vonatkozó új jogszabály tovább ronthatja a szakszervezetek reprezentativitását. A közszektorban a releváns fórumok 2023-ban csak egy ülést tartottak.

(30) Magyarország továbbra is nagy mértékben támaszkodik a fosszilis tüzelőanyagokra, és az orosz importfüggőségtől való elmozdulás révén az energiabiztonság növelésére irányuló erőfeszítései lassúak. Magyarországon a megújuló energiaforrások részaránya 2023-ban 25,7 %-ot tett ki, ami 18 százalékponttal elmarad az uniós átlagtól. Az orosz nyersolaj- és gázimport aránya 2021-ben 64 %, illetve 2023-ban 75 % volt. Az olaj és a gáz az energiafogyasztásának kétharmadát teszi ki. A háztartásoknak biztosított támogatott energiaárak miatt az Unióban Magyarországon az egyik legmagasabb a fosszilistüzelőanyag-támogatások GDP-hez viszonyított aránya.

(31) A Bizottság részletes felülvizsgálatának és az egyensúlyhiány fennállására vonatkozó következtetéseinek fényében az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlások tükröződnek az 1., a 3. és a 4. ajánlásban. Az 1. és a 4. ajánlásban említett szakpolitikák segítenek kezelni a külső és kormányzati finanszírozási igényekhez és az árnyomáshoz kapcsolódó sebezhetőségeket. A 3. ajánlásban említett szakpolitikák segítenek kezelni az árnyomáshoz kapcsolódó sebezhetőségek,

AJÁNLJA, hogy Magyarország 2024-ben és 2025-ben hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Kellő időben nyújtsa be a középtávú költségvetési-strukturális tervet. A megreformált Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeivel összhangban 2025-ben korlátozza olyan mértékűre a nettó kiadások ([19]) növekedési rátáját, ami biztosítja többek között, hogy az államadósság középtávon megalapozottan csökkenő pályára kerüljön, és az államháztartási hiány a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték felé csökkenjen. A 2024–2025-ös fűtési szezon kezdete előtt vezesse ki a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. Törekedjen a makrogazdasági politikák hatékony koordinációjára és egyértelmű elhatárolására a költségvetési és külső fenntarthatóság biztosítása érdekében. Fokozatosan szüntesse meg a még fennálló ár- és kamatplafonokat a torzító hatások csökkentése érdekében, és segítse elő a monetáris politika zökkenőmentes transzmisszióját. A lakásszektorban hajtson végre az alacsony

([19]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontja szerint a „nettó kiadás”: a kamatkiadások, a diszkrecionális bevételi intézkedések, az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

jövedelmű háztartásokat célzó támogató intézkedéseket. Erősítse meg a középtávú költségvetési keretet, az éves költségvetések elkészítését igazítsa hozzá a költségvetési évhez, és korlátozza az éves költségvetések végrehajtása során gyakorolható mérlegelési jogkört.

2. Az elhúzódó késedelmekre tekintettel – biztosítva a reformok és a beruházások 2026 augusztusáig történő befejezését – jelentősen gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok, valamint a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtását, az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét biztosító intézkedések gyors végrehajtása és a feljogosító feltételekkel kapcsolatos, függőben lévő problémák megoldása révén. A kohéziós politikai programok félidős felülvizsgálatával összefüggésben továbbra is koncentráljon az elfogadott prioritásokra, hozzon intézkedést a szegénység jobb kezelésére, koncentráljon az energiaszegénységre és a legkevésbé fejlett térségekre és településekre, továbbá javítsa az intelligens szakosodási stratégiát, figyelembe véve ugyanakkor a Stratégiai Technológiák Európai Platformja kezdeményezés által a versenyképesség javítására kínált lehetőségeket.

3. Javítsa a szabályozási keretet, és fokozza a versenyt az áruk és a szolgáltatások piacán a következők révén: kerüli az önkényes adminisztratív beavatkozásokat és a konkrét vállalkozások számára indokolatlan előnyt vagy hátrányt biztosító, testre szabott jogszabályok szelektív alkalmazását, szisztematikusan versenyjogi ellenőrzést alkalmaz az üzleti tranzakciókra, és a feltétlenül szükséges mértékre csökkenti a veszélyhelyzeti intézkedések alkalmazását, összhangban az egységes piac és a jogállamiság alapelveivel. Javítsa a szociális támogatások és a munkanélküli ellátások megfelelőségét. Javítsa az iskolázottsági szintet és az eredményes aktív munkaerőpiaci intézkedések hozzáférhetőségét, különös tekintettel a leghátrányosabb helyzetű csoportok továbbképzési és átképzési lehetőségeire, és biztosítsa az eredményes szociális párbeszédet.

4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagokra való általános támaszkodást, gyorsítsa fel a gázellátás diverzifikálását a nem-orosz források irányában, és tegyen lépéseket a fosszilistüzelőanyag-támogatások fokozatos kivezetése érdekében.

Kelt Luxembourgban, 2024. október 21-én.

*a Tanács részéről*

*az elnök*

NAGY I.